

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **A.P.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 14 marca 2025 r.

kwestii wyłączenia sędziego **S.S.** oraz sędziego **M.S.**

od udziału w sprawie III KK 140/24,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wyłączyć sędziego S.S. oraz sędziego M.S. od udziału w sprawie Sądu Najwyższego o sygn. akt III KK 140/24.

UZASADNIENIE

Pismem z 4 lutego 2025 r. obrońca A.P. wniósł o wyłączenie sędziego S.S. oraz sędziego M.S. od udziału w rozpoznawaniu kasacji od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 17 października 2023 r. W kasacji podniesiono zarzuty wskazujące na wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. związanej z udziałem w składzie orzekającym Sądu odwoławczego sędziego powołanego na urząd na podstawie „uchwały Krajowej Rady Sądownictwa podjętej w składzie niegwarantującym niezależności i niezawisłości”. W uzasadnieniu wniosku o wyłączenie obrońca wskazał, że w świetle podniesionych w kasacji zarzutów istnieją okoliczności mogące wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności wskazanych sędziów, powołanych na

stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na mocy uchwały KRS ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, a więc w podobnych okolicznościach jak te które stanowiły podstawę zarzutów kasacyjnych. Zdaniem wnioskodawcy może to wywołać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności w/w sędziów, stanowiąc naruszenie reguły *nemo iudex in causa sua*.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Powody uwzględnienia wniosku w tej sprawie są oczywiste. Występuje bowiem zbieżność zarzutu wadliwości powołania sędziów mających rozpoznać kasację w sprawie III KK 140/24 oraz wynikającego z tych samych okoliczności zarzutu wadliwości dotyczącej sędziego objętego zarzutem zawartym w kasacji. Konieczność wyłączenia od orzekania SSN S.S. oraz SSN M.S. w niniejszym postępowaniu nie ulega zatem wątpliwości i stanowi konsekwencję należytego pojmowania istoty gwarancji bezstronnego orzekania przez sąd i zakazu *nemo iudex in causa sua* (por. postanowienie SN z 28 września 2022 r., IV KK 333/22, postanowienie SN z 8 sierpnia 2023 r., III KK 22/23).

W interesie całego systemu prawnego, a bezpośrednio w interesie wymiaru sprawiedliwości leży, by nie powstało w odbiorze zewnętrznym, tj. w odczuciu społecznym przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy przez sąd w sposób obiektywny (por. też postanowienie SN z 25 listopada 2010 r., V KO 96/10). Potrzeba jej ochrony została już należycie utrwalona w orzeczeniach Sądu Najwyższego, zapadających w sprawach opartych na zarzutach zbliżonych do podniesionych w niniejszej sprawie, co czyni zbędnym czynienie szerszych rozważań w tym zakresie (zob. postanowienie SN z 6 września 2022 r., sygn. akt II KK 44/21, postanowienie SN z 16 września 2022 r., sygn. akt III KK 339/22).

Dodać trzeba, że zagadnienie, które wystąpiło na gruncie niniejszej sprawy, związane z procedurą powołań sędziowskich, było przedmiotem obszernej analizy w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20 (OSNKW 2020/2/7) oraz w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22), a w

zakresie statusu Krajowej Rady Sądownictwa także w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22. Zachowują one swoją aktualność także na gruncie niniejszej sprawy i stanowi samodzielną podstawę wyłączenia w/w sędziów.

Okoliczności wskazane w w/w uchwale trzech Izb Sądu Najwyższego znajdują w pełni zastosowanie do SSN M.S. oraz do SSN S.S. W odniesieniu do ostatniego z wymienionych jest to w szczególny sposób uzasadnione, jako że sędzia ten przystąpił do udziału w procedurze powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego nie tylko już po wydaniu wskazanej uchwały trzech Izb Sądu Najwyższego ze stycznia 2020 r., a więc w pełni świadomy jej treści, ale co szczególnie uderzające po wydaniu przez sądy polskie i sądy międzynarodowe licznych orzeczeń, w których wskazano na strukturalną i ustrojową wadliwość procedury powołania sędziów z udziałem KRS ukształtowanej na podstawie ustawy z 8 grudnia 2017 r. – w świetle której niezależność i bezstronność sędziego nie jest zagwarantowana stronom w sposób wymagany przez art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz art. 6 ust. 1 EKPC. Wskazany sędzia miał zatem pełną wiedzę na długo przed rozpoczęciem konkursu na stanowisko sędziego w Sądzie Najwyższym, że udział w nim oznacza akceptację dla stwierdzonej strukturalnej dysfunkcjonalności procesu wyboru, a zatem także wpłynie na ocenę tego, w jakim stopniu jest w stanie wypełnić standard sędziego niezależnego i bezstronnego. Realizacja tych wartości jest zaś nie tyle przywilejem, co przede wszystkim obowiązkiem sądu i nakazem postępowania dla każdego sędziego. Bez bezstronności, niezależności i niezawisłości nie ma ani sądu ani sędziego w rozumieniu Konstytucji, a przede wszystkim nie będzie właściwej realizacji podstawowego prawa jednostki do sądu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 Konstytucji (zob. opracowania zawarte w *Bezstronność sędziego w sprawach karnych w świetle zarzutu wadliwości jego powołania*, Warszawa 2022).

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie. Na marginesie nasuwa się uwaga, że podjęta w następstwie niniejszego orzeczenia procedura przydziału sprawy do referatu innego sędziego powinna pomijać sędziów, których status jest tożsamy ze statusem sędziów M.S. i S.S.

[WB]

[a.]